

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Fråga om skattskyldighet för medlemsavgifter.

Besvär av Nordvästra Skånes Mejeriförbund angående inkomsttaxering år 1955. — Sedan PN beskattat förbundet för avgifter å 40.562 kr, som inbetalats av mejeriföreningar, anslutna till förbundet, yrkade förbundet undanröjande av beskattningen hos KR. — KR lämnade besvaren utan bifall, enär, även om ifrågakomma avgifter skulle kunna anses utgöra för förbundet icke skattepliktig intäkt, förbundet i vart fall icke visat, att de allmänna förvaltningskostnader å tillhoppa 115.908 kr, för vilka förbundet erhållit avdrag, icke innefattade sådana ut-

rario dra den slutsatsen att vid senare års taxeringar, då anvisningarna gäller, avdrag endast kommer att medges för sådana gåvor, som utgår till samtliga anställda i ett företag. Snarare talar RN:s anvisningar för att avdragsrätt numera föreligger även för gåvor till vissa anställda, om dessa gåvor faller inom ramen för trivselförmånerna. Detta innebär dock inte att rättsläget kan anses klarlagt utan man har all anledning att med intresse avvakta kommande tvistefrågor och gränsfall angående begreppen personalomkostnader och trivselförmåner.

⁵ Jfr skattehandbok GRS VI s. 264.

gifter för förbundets verksamhet, som skolat täckas av avgifterna ifråga. — RR biföll dock förbundets talan och yttrade: De i målet avsedda till förbundet influtna avgifterna å sammanlagt 40.562 kr få anses utgöra medlemsavgifter, vilka icke äro att hänföra till skattepliktiga intäkter. Vad i målet förekommit innefattar icke tillräcklig grund för antagande, att de belopp, för vilka förbundet tillgodogjort sig avdrag vid inkomsträkningen, innefatta utgifter, som icke äro att hänföra till driftskostnader i rörelsen. (RR:s utslag den 1/12 1964.)

Periodiskt understöd e. d.

Besvär av fru B. och hennes styvsöner angående inkomsttaxering år 1956 och 1957. — Enligt en såsom arvskifte betecknad handling den 21/3 1955 mellan fru B. och hennes avlidne mans fyra söner hade de sistnämnda utfäst sig att förskottsvis per kvartal årsvis utbetala 7.500 kr utan avdrag för vad hon redan utfått per den 31/12 1954 eller 4.542 kr. Det utfästa årsbeloppet skulle upphöra att utgå, om fru B. före den 31/12 1957 avled eller ingick nytt äktenskap. På grund härav tillskiftades fru B. 27.042 kr, nämligen dels redan guldets belopp 4.542 kr, dels ock 22.500 kr motsvarande 7.500 kr per år under tre år. (Mannen B. hade enligt ett före äktenskapets ingående uppräta testamente utfäst att fru B., så länge hon levde

ogift, skulle årligen erhålla 7.500 kr att utbetalas kvartalsvis i förskott med 1.875 kr). — Fru B. beskattades för och styvsönerna fick avdrag för periodiskt understöd i alla instanser, trots fru B:s invändning bl. a. att den enligt testamentet utfästa livräntan genom arvskiftet övergått till en skuld för dödsboet till henne å 22.500 kr, som skulle amorteras under en tid av tre år. (RR:s utslag den 13/10 1964.)

Understöd till förutvarande elever på ungdomshem: periodicitet eller ej?

Besvär av rektor X angående inkomsttaxering år 1956. — X, som var föreståndare för ett ungdomshem, hade till ett tiotal gamla elever på hemmet givit understöd varje år med belopp varierande från några tiotus upp till en tusenlapp per tillfälle, då det gällt att bistå dem i brådskande fall när den vanliga utredningsvägen för sociala åtgärder ej kunnat inväntas. Enligt X fick mottagarna ej skattebelastas, då detta kunde äventyra deras återanpassning till samhällsaktivitet. — PN och KR vägrade avdrag. — RR: ej ändring, enär ifrågakvarande understöd icke äro av sådan art eller utgivits under sådana omständigheter att de kunna anses såsom periodiska. (RR:s utslag den 18/8 1964.)

Utbyte av förhyrd traktor och inköp av inventarier å arrenderad fastighet.

Besvär av dödsboet efter H. angående inkomsttaxering år 1956. — Dödsboet hade år 1955 övertagit arrendet av en av Kronan ägd jordbruksfastighet. Arrendet hade tidigare av dödsbodelägarna, liksom dessförinnan av arvlåtaren, drivits i aktiebolagsform. Vid övertagandet hade dödsboet av bolaget förhyrt samtliga jord-

bruksinventarier på villkor att dödsboet skulle betala årlig hyra och vidmakthålla inventariebeståndet. Vid hyrestidens slut skulle överskott eller underskott uträknas för reglering mellan parterna. Under 1955 hade dödsboet utbytt en traktor mot en större sådan och i mellanavgift erlagt 15.000 kr. Dessutom hade dödsboet för 4.374 kr köpt andra jordbruksinventarier, till vilka motsvarighet saknats. — PN och KR hänförde 10.550 kr av byteskostnaden samt hela beloppet 4.374 kr till nyuppsättning och vägrade följaktligen avdrag här för. — RR medgav emellertid fullt avdrag, enär med hänsyn till föreliggande omständigheter dödsboets kostnader för byte av traktor och anskaffande av övriga inventarier fick anses som driftkostnad i jordbruket även till den del kostnaderna avsåg nyuppsättning. (RR:s utslag den 9/12 1964.)

Anm.: Jämför RÅ 1963 ref. 1 (Skattenytt 1963 sid. 194.)

Byte av personbil i jordbruk med trädgårdsskötsel.

Besvär av hemmansägaren K. angående inkomsttaxering år 1957. — K., som ägde en mindre jordbruksfastighet om c:a 37 hektar, för vilken de kontanta inkomsterna under 1956 uppgått till 17.343 kr, därav för trädgårdsprodukter 5.025 kr, hade bytt till sig en personbil av märket Vauxhall. Under sommarhalvåret hade K. så gott som dagligen använt bilen för transport av trädgårdsprodukter till järnvägsstationen och återförsäljare, en körsträcka som rörde sig om 2 mil om dagen. Han yrkade avdrag för byteskostnaden med 2.600 kr, motsvarande hälften av mellanavgiften. — Med hänsyn till att K:s jordbruk i stor utsträck-

ning var inriktat på trädgårdsskötsel ansågs denne berättigad till avdrag för kostnad i samband med bilbytet med 2.000 kr. (RR:s utslag den 3/12 1964.)

Jordstyckningsrörelse: fråga om ingångsvärdet.

I det mål angående förhandsbesked, beträffande vilket RR meddelat utslag den 29/4 1964, som redovisats i Skattenytt 1965 sid. 24—25, hade RR visat målet åter till RN i den del detsamma rörde frågan, huru tomternas ingångsvärde skulle beräknas. — RN yttrade med anledning härav följande: RN finner väl, att dödsboet på sätt framgår av RR:s utslag vidtagit förberedande åtgärder för en jordstyckningsrörelse å ifrågavarande egendom, numera bestående av A 1:4 och 1:6 jämte 28 därifrån avstyckade tomter, samt att dessa åtgärder påbörjats i första hand i april 1957 eller i andra hand vid den tidpunkt år 1959, då dödsboet hade sin första i deklarationen avdragna utgift för rörelsen, avseende tomtmätning. — RR lämnade TI:s besvär utan bifall. (RR:s utslag den 8/12 1964.)

Skogsmättningskostnader i samband med besvär över fastighetstaxering.

Trävaruhandlaren S. förvägrades vid 1958 års taxering ett med 732 kr yrkat avdrag, avseende hans del av skogsmättningskostnader, vilka lett till att ett orimligt högt skogsvärde som åsatts hans fastighet vid 1957 års allmänna fastighetstaxering nedsatts av fastighetstaxeringsnämnden. (RR:s utslag den 25/11 1964.)

Anm.: Jämför t. ex. RÅ 1948 ref. 15, avdrag medgavs ej för kostnader i taxeringsmål.

Tryckning av utdelningskuponger

Fastighetsaktiebolaget C. förvägrades vid inkomsttaxering år 1957 ett med 15.065 kr yrkat avdrag för kostnader för tryckning av kupongark till bolagets aktier, enär kostnaden ej utgjorde någon av bolagets förvärvsverksamhet föranledd omkostnad. Bolaget hade invänt, att kupongerna ej utgjorde någon nödvändig beståndsdel av ett aktiebrev utan tillkommit för att underlätta medelsredovisningen, vilken i annat fall skulle ha dragit större allmänna förvaltningskostnader. (RR:s utslag den 13/10 1964.)

Fråga om omkostnader vid yrkesmässig avveckling av fastighetsföreningar.

Besvär av TI angående revisorn L:s inkomsttaxering år 1957. — I besvär till KR hade L. anfört bl. a., att han bedrivit rörelse avseende avveckling av föreningar och bolag. Under beskattningsåret hade han erlagt fondskatt, som påförts ett par föreningar vilka han förvärvat i denna verksamhet. Skatterna utgjorde därför kostnader direkt föranledda av rörelsen. De intäkter, som han haft av rörelsen, hade blivit beskattade hos honom. De kostnader i form av fondskatt, som han blivit tvungen erlagga, var att anse såsom utgifter i nämnda rörelse. — KR medgav avdrag för ifrågavarande skattebelopp.

RR yttrade: L:s åtgärd att för föreningarnas räkning erlagga ifrågavarande skattebelopp kan icke anses ha haft annan innebörd för den rörelse för avveckling av fastighetsbolag och fastighetsföreningar, som L. må ha bedrivit, än att L. därigenom erhållit fordran å föreningarna till motsvarande belopp. — Av utredningen i målet framgår, att föreningarna

vid beskattningsårets slut haft motfordran å L. till belopp, som betydligt överstigit L:s fordran å dem. — På grund därav och då skattebeloppen ej heller på annan grund visats utgöra avdragsgill kostnad i sådan rörelse, fastställde RR PN:s beskattningsåtgärder (d. v. s. att vägra avdrag). (RR:s utslag den 12/11 1964.)

Ersättning för avstående av agenter: vilket inkomstslag?

Besvär av X angående förhandsbesked. — X, som sedan länge innehaft en agenturrörelse, vari ingick agenter för vissa tyska företag, ämnade på grund av försämrad hälsa överföra de sistnämnda agenturerna till annan person. Denne skulle enligt preliminärt avtal till X eller dennes rättsinnehavare under 10 år utge visst belopp per kvartal. X hade uppgivit, att han såsom handelsagent inte kunde avyttra agenturerna. — RN ansåg, att ersättningen utgjorde för X skattepliktig intäkt av rörelse och att samtliga årsbelopp skulle upptagas såsom intäkt för X under det beskattningsår, då överlåtelsen skedde. — RR förklarade — med hänsyn till grunden för och beskaffenheten av ifrågavarande ersättning, vilken icke kunde anses vara avsedd som vederlag för någon tillgång i den av X bedrivna agenturverksamheten — vart och ett av de under tio år utgående ersättningsbeloppen skola hos mottagaren tagas till beskattning såsom inkomst av tjänst under det år då det blivit tillgängligt för lyftning. (RR:s utslag den 10/11 1964.)

Fördyrade levnadskostnader vid anställning å annan ort.

A. Besvär av bankkamreraren W. angående inkomsttaxering år 1957. — W. hade familjebostad i B. men tillträdde den 11/10

1956 en stadigvarande befattning som föreståndare för ett bankkontor i K. Eftersom W. inte kunde flytta in i den nya bostaden med sin familj, därför att kontorsföreståndarens bostad i bankens fastighet i K. måste genomgå en omfattande reparation, fick W. av banken trakamentsersättning med 1.170 kr. Hustrun bodde kvar i B och W. hyrde möblerat rum i K. W., som yrkat avdrag för fördyrade levnadskostnader med 1.170 kr, fick avdrag med endast 250 kr för resekostnader mellan B. och K. (RR:s utslag den 12/11 1964.)

Anm.: Jämför t. ex. RÅ 1962 not. 304 (Skattenytt 1962 sid. 320), annan utgång.

B. Besvär av TI angående chauffören L:s inkomsttaxering år 1959. — L. hade sedan åtminstone 1952 varit anställd hos lantmannaförbundet i D., där han hyrde rum för 50 kr i månaden. Emellertid var han med familjen bosatt i S., där han sedan 1955 bodde i en egnahemsvilla, som var uppförd på hans svärfaders jordbruksfastighet om 4,5 har, vilken fastighet han ämnade övertaga. S. låg 27 km från D. L. besökte hemmet i S. i regel varje helg. — PN ansåg, att det på grund av i målet föreliggande särskilda förhållanden icke skäligen kunde ifrågasättas, att L. skulle avflytta till D., varför PN medgav avdrag för fördyrade levnadskostnader vid vistelsen i D. — KR: ej ändring. — RR vägrade avdrag, enär sådana omständigheter icke visats föreligga, att L. på grund därav kunde anses berättigad till avdrag för fördyrade levnadskostnader. (RR:s utslag den 1/12 1964.)

Anm.: Jämför RÅ 1960 ref. 41, där innehav av jordbruk av ringa omfattning på annan ort än anställningsorten ansetts ej motivera avdrag för fördyrade levnads-

kostnader, samt RÅ 1961 not. 362, där innehav av större jordbruk å annan ort än anställningsorten däremot ansetts berättiga till dylikt avdrag. Se även Lars Lindquist i Skattenytt 1961 sid. 161 ff.

Kostnader för hemresor.

Besvär av överkonstapeln E. angående inkomsttaxering år 1955. — E., som under 1954 varit extra vaktkonstapel vid en fångvårdskoloni, enligt belägen c:a 20 km från närmaste bebyggelse och 37 km från E:s bostad (en mindre fastighet som tillhört hans avlidna föräldrar), ansågs enligt RR:s utslag med hänsyn till i målet förekomna särskilda omständigheter berättigad till avdrag för bilkostnader med ett såsom skäligt ansett belopp av 600 kr. E. hade anfört, att han icke haft tjänstebostad utan endast anvisats sovplats i en förläggning om två små rum, vilka disponerats av E. jämte en kollega och två eller tre arbetsledare, samt att någon hyresbostad inte stått att uppbära i dessa skogstrakter. Ljudisolering mellan övernattningsrummet och internernas förläggningsrum hade saknats och E. hade behövt någon dags lugn i veckan. (RR:s utslag den 25/11 1964.)

Angående restitution av preliminär skatt till person som försatts i konkurs.

W. hade försatts i konkurs den 14/8 1958. Under återopande av bestämmelsen i 10 § uppbördsförordningen, enligt vilken preliminär A-skatt inte skall utgå å ersättning, som utbetalas till person, vilken är i konkurs — anhöll W. hos Länsstyrelsen att till honom skulle återbetalas dylikt skatt, som inbetalts för tiden den 14/8 — den 31/12 1958. — Länsstyrelsen åter-

betalade skatten ifråga till konkursförvaltaren. — Hos KR yrkade W. att skatten måtte utbetalas till honom. — KR undanröjde Länsstyrelsens beslut, enär W:s ansökan ansågs ha inkommit för sent. — RR undanröjde dock i sin tur KR:s utslag med motiveringen, att ifrågavarande skattebelopp jämlikt 27 § konkurslagen vore att räkna till konkursboet och att W. icke visat att han det oaktat vore berättigad att råda över detsamma. Frågan huruvida W. ägde bättre rätt än konkursboet till beloppet kunde icke upptagas till bedömande i förevarande ordning. Vid nu angivna förhållande hade KR icke ägt pröva W:s talan. (RR:s utslag den 19/11 1964.)

Beskattningsår: mjölklikvid.

Besvär av hemmansägaren L. angående inkomsttaxering år 1957. — L. hade blivit beskattad för en den 13/1 1957 uppburen likvid å 166 kr för mjölk, som han levererat till mejeri under december 1956. — RR undanröjde beskattningen, enär det av L. först efter beskattningsårets utgång uppburna beloppet 166 kr icke bort mot L:s bestridande tagas till beskattning vid taxeringen år 1957. (RR:s utslag den 28/10 1964; en ledamot ville fastställa beskattningn.)

Förvärvsavdrag för gift kvinna.

Besvär av TI angående fru S:s inkomsttaxering år 1961. — Fru S. var bostad i Kristianstad och hade sedan 1956 tillsammans med två andra personer drivit en sommarbarsservering i Ystad. Under 1959 hade rörelsen uthyrts till de två andra delägarna och den 30/4 1960 — alltså före säsongens början — hade den försålts. Försäljningen hade efter flera

misslyckade försök genomförts av mäklare. Fru S., som yrkat sådant förvärvs-avdrag som tillkom gift kvinna med barn under 16 år, förvägrades avdraget av RR, enär utredningen framgick, att fru S. under beskattningsåret i huvudsak icke utfört annat arbete för rörelsen än som sammanhängde med dennas avyttring, samt omfattningen av hennes verksamhet i rörelsen på grund härav var att anse som ringa. (RR:s utslag den 21/10 1964.)

Anm: Jämför RÅ 1954 ref. 35 (Skattenytt 1954 sid 280), S. O. U. 1959:13 sid. 119 o. 120, prop. 76/1960 sid. 63 och Bev. U. 40/1960 sid. 28.

Giltig stiftelse eller ej?

Besvär av TI angående disponenten S:s inkomst- och förmögenhetstaxering år 1955. — PN hade ogillat ett av TI framställt yrkande, att S. måtte taxeras för den inkomst, som härflutit från fyra av S. bildade stiftelser, enligt TI:s beräkning uppgående till sammanlagt 94.166 kr, även för stiftelsernas sammanlagda förmögenheter, c:a 3,3 milj. kr. — KR: ej ändring. — RR, som biföll TI:s talan, yttrade: Enligt § 2 av de under beskattningsåret gällande stadgarna skall "stiftelsernas" ändamål vara att tillgodose S:s vederbörande barns och deras arvingars ekonomiska intressen. Jämlikt § 4 i stadgarna skola styrelserna utses av S., så länge han lever, och därefter av vederbörande barn. Den, som utser styrelse,

skall jämväl äga bestämma antalet styrelseledamöter. Vidare föreskrives i § 6 av stadgarna följande: S. skall under sin livstid ensam äga bestämma dels om ändring av stadgarna, dels om upplösning av stiftelsen. Stiftelsens ändamål skall dock alltid vara sådant, som anges i § 2. Sedan S. avlidit, skall motsvarande bestämmanderätt tillkomma vederbörande barn. — S. har sålunda ägt rätt att när som helst och efter eget skön upplösa de som stiftelser betecknade bildningarna. I följd härav ha dessa, i varje fall med hänsyn till det ändamål, de skola tillgodose, icke haft den varaktighet, som hör till en stiftelses natur. Härtill kommer, att bestämmelsen i § 6 av stadgarna, att stiftelsens ändamål dock alltid skall vara sådant, som anges i § 2, efter sin ordalydelse kan tolkas såsom avseende allenast det fall, att ändring sker av stadgarna under den tid "stiftelsen" äger bestånd. Av en dylik tolkning följer, att stadgarna icke på ett bindande sätt reglera, hur det skall förfaras med "stiftelsens" medel vid upplösning av densamma. Något hinder kan vid sådant förhållande ej anses föreligga för att S. efter upplösningen i någon form tillgodogör sig själv medlen. På grund av vad sålunda anförts kunna några giltiga stiftelser icke anses ha bildats. — Med hänsyn härtill och till övriga omständigheter är S. skattskyldig för de som stiftelser betecknade bildningarnas inkomst och förmögenhet. (RR:s utslag den 7/10 1964.)